

Gæsteforskere fra udlandet

Her finder du svar på de mest almindelige spørgsmål i forbindelse med tilknytning af en gæsteforsker fra udlandet. Dokumentet er *vejledende* på tidspunktet for udarbejdelse og erstatter ikke rådgivning fra relevante enheder og institutioner.

Gæsteforskere er – uanset niveau og uanset om opholdet forudsætter ansættelse eller ej – meget velkomne på Health. Gæsteforskere bidrager til et levende internationalt miljø til gavn for både studerende og ansatte og understøtter Healths egne forskere i etablering af egne internationale netværk.

Gæsteforsker er en betegnelse, der fortrinsvist anvendes om forskere med videnskabelig ansættelse på et andet (udenlandsk) universitet, som tilknyttes, evt. gennem ansættelse, med henblik på forsknings- og/eller undervisningsopgaver på Health. De har altså primær tilknytning til en anden institution, i dette tilfælde i udlandet, og særligt for postdocs, der ofte har korte ansættelser i udlandet, er det værd at overveje, om der reelt er tale om regulær ansættelse af en international medarbejder.

Betegnelsen gæsteforsker anvendes også om besøgende forskere, der, evt. mod honorar, løser afgrænsede opgaver som fx en gæsteforelæsning. Som gæsteforsker, og uanset om man er ansat eller ej, indgår man derfor i et aftaleforhold til værtsinstitutionen om nogle konkrete opgaver.

Adjungerede er derimod altid uden ansættelse, idet 'adjungeret' er en ærestitel (på engelsk 'honorary'). Som adjungeret lektor eller professor er man kun af navn tilknyttet værtsinstitutionen, hvorfor en adjungering er et oplagt alternativ, hvis man ønsker at formalisere et eksisterende samarbejde eller knytte tættere bånd, men uden at pålægge den udenlandske forsker en aftale om konkrete opgaver. I stedet følger nogle forventninger med til en adjungering, som den pågældende forventes at honorere.

For information om gæsteforskere fra et andet dansk universitet kontakt HR. For information om gæsteph.d.-studerende kontakt ph.d.-administrationen.

Indhold

Gæsteforskere med en midlertidig ansættelse på Health ('ansat')	2
Gæsteforskere med en honorarlønnet midlertidig opgave ('gæst')	2
Gæsteforskere på et midlertidigt ulønnet forskningsophold ('gæst').....	3
Gæsteforskeraftale	3
Finansiering	3
Forsikring	3
Sygesikring	3
Skatteforhold	4
Opholdstilladelse	4
Invitationsbrev	4
CPR-nummer, bankkonto mv.	5
Bolig og medfølgende familie	5
Yderligere information	5

Gæsteforskere med en midlertidig ansættelse på Health ('ansat')

Denne gruppe har ansættelse i Danmark under deres ophold. Det er fx videnskabeligt ansatte forskere, der har ulønnet orlov fra deres sædvanlige stilling, og udnytter denne orlov til et fagrelevant udlandsophold.

Det forudsættes, at gæsteforskeren kommer fra en lønnet stilling på tilsvarende niveau i hjemlandet. Dvs. at ansættelsen på Health vil være på samme niveau som gæsteforskerens ansættelse i hjemlandet. Eksempelvis kan lektorer ikke opnå gæsteprofessor-ansættelse på Health. En bedømmelse uden efterfølgende ansættelse i stillingskategorien er ikke i sig selv nok til at meritere til ansættelsen.

Ansættelsen er på sædvanlige vilkår som videnskabelig medarbejder og midlertidig. Gæsteforskeren kan ansættes på deltid, evt. kombineret med en ansættelse i hjemlandet. Der er ikke krav til ansættelsens længde, dog normalt maks. 5 år afhængig af stillingskategorien. Vær opmærksom på, at der for nogle stillingskategorier er en maksimal ansættelsesperiode. Eksempelvis kan en postdoc maksimalt være ansat i op til 4 år ved samme universitet.

Gæsteforskere kan i visse tilfælde ansættes uden opslag. Gæstelektorer og -professorer kan ansættes uden opslag, hvis stillingen er 100 % eksternt finansieret med en øremærket bevilling, eller hvis ansættelsesperioden ikke overstiger 2 år (herefter maks. 1 års forlængelse) (NB: dette kun gælder udenlandske ansatte på professor- eller lektorniveau). Øvrige gæsteforskere kan ansættes uden opslag, hvis stillingen er mindst 50 % eksternt finansieret med en øremærket bevilling.

Der skal foretages en faglig bedømmelse af gæsteforskeren før ansættelse. Der nedsættes et udvalg i henhold til de sædvanlige regler for stillingskategorien på Health (det gælder også ved øremærkede bevillinger). Hvis ansættelsen på Health er samlet set maks. 12 måneder, kan instituttet i stedet vælge at foretage en intern faglig vurdering med henvisning til en bedømmelse fra hjemuniversitetet.

Der stilles ikke krav om, at gæsteforskere holder tiltrædelsesforelæsning, uanset deres niveau, og værten opfordres til at sørge for, at de introduceres til kollegaer og præsenterer deres forskning på instituttet.

Gæsteforskere med en honorarlønnet midlertidig opgave ('gæst')

Denne gruppe er ikke ansat i Danmark, men honoreres for en afgrænset opgave. Det er fx videnskabeligt ansatte, der er inviteret til at varetage gæsteundervisning, bedømmelse, vejledning mv inden for deres ekspertområde. De kan – men skal ikke – have en samtidig lønnet videnskabelig ansættelse i hjemlandet.

Honorarlønnede gæsteforskere opholder sig på Health i et begrænset antal dage i forbindelse med en afgrænset opgave, og det forudsættes, at tilknytningen til Health er af kortvarig karakter.

Højt kvalificerede gæsteforskere kan udbetales et for ydelsen rimeligt beløb fx svarende til en omregnet timeløn for den tilsvarende stillingskategori på Health. Ellers ydes honorar iht. timesatsen for eksterne lektorer.

I nogle tilfælde skal tilbydes ansættelse i stedet for honorar. Jo længere og mere sammenhængende opholdet er, fx over en måned, jo større tendens til, at der bør ske ansættelse. Det gælder også, hvis arbejdet udføres efter instruktion ud over det oprindeligt aftalte, ligesom honorarets størrelse spiller ind.

Gæsteforskere på et midlertidigt ulønnet forskningsophold ('gæst')

Denne gruppe er ikke ansat i Danmark, men udfører deres forskning ved Health, som stiller lokaler og faciliteter til rådighed. Det er fx videnskabeligt ansatte forskere, der er på Health i en periode som led i et forskningssamarbejde, eller som af deres arbejdsplads har fået bevilget et lønnet udlandsophold ('sabbatical'). De kan – men skal ikke – have en samtidig lønnet videnskabelig ansættelse i udlandet, om end det er normen.

Opholdet er med henblik på eget forskningsarbejde, der i en periode udføres på et andet universitet og i samarbejde med en anden forskergruppe. Formålet kan være videndeling, adgang til data og faciliteter, en fælles projektansøgning eller lignende. Gæsteforelæsninger, undervisning, vejledning mv. kan efter aftale indgå i opholdet. Der er ikke noget min/max for opholdets længde.

Gæsteforskeraftale

Ved tilknytning af en gæsteforsker på et midlertidigt ulønnet ophold anbefales det, at instituttet indgår en skriftlig aftale. Skabelonen "[Agreement – Guest Researcher at Aarhus University](#)" kan benyttes. En aftale er kun et krav, hvis opholdet forudsætter anvendelse af persondata, men instituttet kan have en regel om altid at indgå en skriftlig aftale, fx hvis opholdet er af en vis varighed eller af forsikringshensyn.

For gæsteforskere med ansættelse på Health vil vilkårene for opholdet fremgå af ansættelseskontrakten, herunder at AU har retten til evt. opfindelser i henhold til 'Lovbekendtgørelse om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner'.

Finansiering

Gæsteforskere med midlertidig ansættelse på Health forventes at finansiere deres ophold via lønnen.

Gæster, dvs. gæsteforskere uden ansættelse på Health, finansierer deres ophold via honorar, egne midler (herunder løn fra hjemuniversitetet) og/eller et rejselegat fra hjemlandet eller Danmark. Gæster kan også tildeles et opholdsstipendium på 15.000 kr. om måneden i maks. 6 måneder til dækning af rejse- og opholdsudgifter. Et opholdsstipendium finansieres lokalt og oprettes ved henvendelse til din HR-partner.

Udgifter til et gæsteforsker-ophold løftes af værtsinstituttet, evt. via eksterne midler. Opslag om støtte har typisk overskrifter som 'visiting scholar grants', 'visiting professorships', 'gæsteforskerophold'.

Forsikring

Gæsteforskere er under opholdet forsikret på lige fod med AU-ansatte vedr. personskade og uforsætlig tingsskade. Udgiften for en tingsskade på AU-inventar dækkes af det institut, der har lidt skaden. Skulle skaden ske, kan gæsteforskeraftale eller invitationsbrev anvendes som dokumentation for tilknytningen.

Forsikringen dækker kun i arbejdstiden, og de anbefales at tegne ulykkes- og ansvarsforsikring til fritiden.

Sygesikring

Ved ophold på over 3 måneder er alle gæsteforskere omfattet af den danske sygesikring og får et gult sygesikringsbevis sammen med deres CPR-nummer.

Ved ophold under 3 måneder er gæsteforskere fra EU/EØS og Norden dækket af det blå sygesikringsbevis, mens dem fra lande uden for EU/EØS anbefales at tegne egen rejseforsikring (AU betaler ikke forsikring).

Ved ansættelse opnås løn ved sygdom/barsel, ferie og pension i henhold til de gældende ansættelsesvilkår.

Skatteforhold

Som udgangspunkt er alle ansatte gæsteforskere og dem, der opholder sig over 3 måneder i Danmark, skattepligtige til Danmark, også af indkomst fra hjemlandet, og skal søge skattekort straks ved ankomst.

Gæster på ophold under 3 måneder behøver ikke søge skattekort, og opholdsstipendium, honorar mv. vil normalt blive udbetalt uden skattetræk. Man kan risikere at skulle dokumentere ansættelse – og dermed skattepligt – i hjemlandet. Forlænges opholdet udover 3 måneder, er man skattepligtig fra dag 1.

For ansatte på minimum postdoc-niveau kan forskerskatteordningen anvendes, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Bl.a. må den pågældende ikke have været skattepligtig til Danmark inden for de seneste 10 år. Der søges om forskerskat via HR, og der skal ikke også søges om et skattekort.

AU hverken kan eller må rådgive om personlige skatteforhold, men henviser til Skattestyrelsen og PwC.

Opholdstilladelse

Alle gæsteforskere skal som udlænding forholde sig til regler for ophold i Danmark.

EU/EØS

Gæsteforskere fra EU/EØS kan frit indrejse. Ved ophold over 3 måneder skal man efter indrejse søge om et EU-opholdsdokument og dokumentere, at man har ansættelse i Danmark eller på anden vis er selvforsørget, fx ved ansættelse i hjemlandet, opholdsstipendium, legat, formue mv.

Norden

Nordiske borgere kan frit indrejse og arbejde i Danmark.

Lande uden for EU/EØS og Norden

Gæsteforskere uden ansættelse på Health kan opholde sig i Danmark på et visum, hvis opholdet er på maks. 90 dage (enkelte lande er visumfri). Bemærk, at et 90-dages visum er for hele Schengen-området.

Ved ophold på over 90 dage kræves altid en arbejds- og opholdstilladelse, og den forudsætter, at man kan dokumentere, at man har ansættelse i Danmark (der stilles ikke krav om fuldtidsansættelse) eller på anden vis er selvforsørget, fx ved ansættelse i hjemlandet, opholdsstipendium, legat, formue mv. En tilladelse gives for maks. 4 år for ansatte og maks. 3 år for gæster.

For ansatte varetager HR ansøgningsprocessen. For gæster varetager AU's Guest Researcher Support ansøgningsprocessen på foranledning af værten (gæsteforskerens kontaktperson på instituttet). Sagsbehandlingstiden er 1-2 måneder og er omfattet af et gebyr, den pågældende selv skal betale.

Det er ikke nødvendigt for gæsteforskere med arbejds- og opholdstilladelse at søge om særskilt tilladelse til bibeskæftigelse, fx foredrag, rådgivning eller undervisning, der ligger i direkte forlængelse af ens forskning.

Medfølgende familie kræver en tillægstilladelse, som den pågældende gæsteforsker selv skal søge. Man skal også dokumentere at kunne forsørge evt. medfølgende familie, medmindre man ansættes.

Invitationsbrev

AU Guest Researcher Support assisterer med invitationsbrev til gæster ifbm. ansøgning om visum eller opholdstilladelse (ansatte har ansættelseskontrakt eller -tilbud). Ellers kan bruges denne skabelon:

To [name]

The Department of [xxx] at the Faculty of Health, Aarhus University hereby confirms that you are invited for a stay as a guest researcher. As agreed upon, you will be a guest researcher at [centre/institute/other] for a period of [no.] months from [exact date] to [exact date] whereupon your affiliation with the department terminates.

The main purpose of your stay as a guest researcher will be to participate in meetings, to discuss research plans in the field, and to participate in various research projects and activities. Office space and other facilities needed for the agreed purpose of your stay will be provided.

Your stay is under the condition that all costs, including salary, travel, accommodation and insurance, will be fully covered by yourself.

We look forward to welcoming you to Aarhus University.

Yours faithfully

[name and title of the host]

CPR-nummer, bankkonto mv.

Gæsteforskere på ophold over 3 måneder skal registrere sig ved de danske myndigheder. Det gøres nemmest ved deltagelse i *Getting Started in Denmark*, der inkluderer et besøg på International Citizen Service, hvor der sørges for skattekort, CPR-nummer, sygesikringsbevis, NEMkonto og NemID.

Ved ophold på under 3 måneder får man ikke CPR-nummer og kan ikke oprette en dansk bankkonto.

Bolig og medfølgende familie

Gæsteforskere kan benytte AU Housing. Det anbefales, at man starter med at søge bolig 2-3 måneder før ankomst. Ved ophold på over 3 måneder er bolig en forudsætning for at få CPR-nummer mv.

Ansatte kan – hvis ansættelsen er på mindst 3 måneder – benytte AU Relocation Service, der assisterer med det praktiske i forbindelse med flytning til Danmark. De inkluderes så tidligt som muligt via HR.

AU Expat Partner Programme er et tilbud om jobsøgning og karrierevejledning for medfølgende ægtefælle/partner, og Aarhus University International Club arrangerer aktiviteter for hele familien.

Yderligere information

På disse hjemmesider findes mere information. Det anbefales altid at henvise gæsteforskere – ansatte såvel som gæster – til hjemmesiden fra International Staff Office, så de selv kan søge information og vejledning.

- [International Staff Office](#)
 - o [Getting Started in Denmark](#)
- [International Citizen Service \(ICS\)](#)
- [Research at Health](#) + [Research at AU](#)
- [Permits for accompanying family members](#)

Til medarbejdere på værtsinstituttet:

- [International Staff Office – for administratorer](#)
- [AU Guest Researcher Support](#)
- [Internationalt Center](#)
- [Ansættelsesprocedurer på Health](#)
- [Introduktionsseminar for nyansatte](#)
- [Forskerskatteordningen](#)